

Združenje v boju za potrošnike in proizvajalce

Gospodarsko interesno združenje proizvajalcev fasadnih sistemov in toplotnih izolacij (GIZ-PFSTI) je bilo ustanovljeno leta 2010. Tedaj se je združilo deset proizvajalcev s temeljnim ciljem spodbujanja energijske obnove stanovanj, ozaveščanja ljudi o pomenu tega in hkrati s ciljem doseči državno povišanje spodbud za izvedbo toplotnih izolacij in obnov. Naš tokratni sogovornik je predsednik združenja **Darko Bevk**.

Darko Bevk

Predsednik združenja ste od začetka in zanimalo, kaj se je zgodilo v tem času.

»Naš glavni cilj v prvem letu je bilo ugotoviti, kje je Slovenija v smislu energetske učinkovitosti zgradb. Slovenski stavbni fond znaša okoli 93 milijonov kvadratnih metrov, od tega je stanovanjskega, na katerega smo se osredotočili najprej, 69 milijonov kvadratnih metrov. Na podlagi študije Gradbenega inštituta ZRMK je bilo ugotovljeno, da imamo v Sloveniji 81 odstotkov stavb s pomanjkljivo izolirano fasado. Ugotovljene zmožnosti energetskih prihrankov, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in ne nazadnje novih delovnih mest v segmentu gradbeništva so naši argumenti za pogovor z različnimi institucijami, kot so Eko sklad, ministrstva, finančne institucije ...

Glede na težke razmere v gradbeništvu moram na tem mestu pohvaliti aktivnosti Eko sklada, ki v času, ko ni novih vlaganj v segmentu novogradenj, s subvencijami pozitivno spodbuja aktivnosti obnove starejših objektov. Pomembno je, da se Eko skladu tudi v prihodnje zagotovijo sredstva, smiselno bi bilo, da še v večjem obsegu. V letu 2011 so subvencije v višini 17,3 milijona evrov predstavljale vzvod za izvedbo naložb v trajnostne dobrine v višini kar 101 milijon evrov. Ob davčni stopnji najmanj 8,5 odstotka to prinaša davčne prihodke v državni proračun v višini najmanj 8,5 milijona evrov. Na tak način nam je uspelo ohraniti oziroma ustvariti delovna mesta v gradbeništvu, gradbeni

industriji, trgovini in transportnih podjetjih. Seveda pa ne smemo pozabiti na prihranke pri rabi energije in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov.

Ena od aktivnosti združenja je bila podpora iniciativi, da se dvigne raven uporabe sistemskih certificiranih rešitev. V lanskem razpisu Eko sklada je tako mogoče pridobiti sredstva zgolj v primeru, da se vgradijo sistemi, za katere je bilo izdano evropsko tehnično soglasje EIA. Na tak način investitorji dobijo kakovostno trajnostno fasado z ustrežno garancijo. Naslednji korak oziroma izziv, ki je pred nami, je dvig kakovosti izvedbe izvajalskih podjetij. Letos bo izdana tehnična smernica za izvedbo kontaktnih tankoslojnih fasad. Sledili bosta šolanje in certificiranje izvajalskih podjetij. Te aktivnosti bomo izpeljali v tesnem sodelovanju z Obrtno zbornico Slovenije. Cilj je dvig kakovosti izvedbe in posledično zaščita potrošnikov.

Pri obnovi večstanovanjskih objektov se zaradi razpršenega lastništva in trenutnih težkih gospodarskih razmer srečujemo s težavami financiranja prenov. Ob ustrezni prilagoditvi zakonodaje bi lahko dosegli večjo fleksibilnost komercialnih bank, tako da bi te usmerile svoja sredstva v kreditiranje obnov. Trenutno veliko oviro predstavlja zahteva po 100-odstotnem soglasju vseh stanovalcev pri najemu posojila, ki bi se odplačevalo iz rezervnega sklada. Prihranki energije z novo fasado lahko v večstanovanjskih objektih

znašajo do 35 odstotkov. Čim hitreje izvedemo investicijo, tem prej žanjemo prihranke. Prihranki pa seveda občutno znižajo stroške najetega posojila.«

Kako hitro poteka toplotna obnova stavb?

»Obnovimo približno 1,9 odstotka fonda neizoliranih stavb na leto. Na tak način bo obnova trajala več kot 40 let, kar je absolutno predolgo, še posebno glede na zaveze, ki jih je sprejela tudi Slovenija kot članica Evropske unije. Če bi želeli doseči 20-odstotno znižanje rabe energije z ukrepi učinkovite rabe energije do leta 2020, bi morali aktivnosti povečati za vsaj 3,7-krat.«

PRAVILNIK JE POVIŠAL ZAHTEVE

Ali je lažno prepričanje o izoliranju objekta pogosto? Sprašujem tudi zaradi konkretnega primera. Pred dnevi mi je znanec rekel, da ima izolirano hišo. In ko sem ga vprašal, s kakšno izolacijo in koliko je debela, je odgovoril, da s petcentimetrskimi ploščami siporeksa. Kar je enako 0.

»Strinjam se. Od leta 2010 je v veljavi nov Pravilnik o učinkovitosti rabi energije v stavbah (PURES), ki je ustrezno povišal zahteve. Pri tem, da se je pravilnik 'prijel', je pozitivno vlogo odigral tudi Eko sklad z zahtevami, ki so še nekoliko strožje od tistih iz pravilnika. V zadnjih dveh letih tako v naši prodaji beležimo temu primeren dvig povprečnih debelin

izolacijskih materialov oziroma povečanje prodaje izdelkov z boljšimi toplotnoizolacijskimi lastnostmi. Ko se odločamo za novo fasado, je dodatni strošek za boljši/debelejši izolacijski sloj zanemarljiv.«

Za boljše in lažjo predstavbo omeniva kategorije objektov glede na porabo energije. Nizkoenergijske, pasivne, energijsko varčne in energijsko sprejemljive objekte.

»Kategorije objektov lahko razdelimo na naslednji način, s tem, da bom navedel teoretične izračunane letne porabe za ogrevanje. Pasivne hiše do 15 kWh/m², nizkoenergijski objekti med 15 in 30 kWh/m², energijsko varčni med 30 in 60 kWh/m², energijsko sprejemljivi objekti od 60 do 90 kWh/m².

Kar je več od tega, pomeni energetsko potratno porabo. Da lažje ocenimo potencial, naj še omenim, da je povprečna letna poraba energije v starejših slovenskih objektih okoli 170 kWh/m².«

Kako pa je dejansko danes z gradnjo? Ali pasivna in nizkoenergijska gradnja res toliko prevladuje, kot radi o njej vsepovsod govorimo?

»Gradbeni trendi gredo v smer gradnje nizkoenergijskih objektov na vseh področjih. Seveda na to nekoliko vpliva tudi sama narava oziroma namen uporabe objektov, posebno doseganje pasivnih standardov pa zahteva izvedbo še nekaterih drugih ukrepov, predvsem nadzorovan način bivanja v njih. Kakor koli, debeline izolacije na fasadi dosegajo vse

pogostejše tudi 20 centimetrov in več, kar je nujno, če želimo objekt umestiti v nizkoenergijski ali celo pasivni standard. Naši podatki kažejo, da je teh objektov vse več, menim pa, da za zdaj še niso prevladujoči.«

Ali je večina novozgrajenih objektov vsaj energijsko varčna, kar bi zagotavljalo normalno kakovost bivanja brez težav? Brez plesni, toplotnih mostov, visokih stroškov za ogrevanje ...

»V letih 2006–2008, ko je cvetelo slovensko gradbeništvo, je kakovost izvedbe šepala predvsem iz razloga, da so investitorji, ki so se ukvarjali z gradnjo za trg, brez večjih težav prodali večino hiš in stanovanj, kljub temu da je bila izvedba neakovostna, pod standardi in polna napak. Pogosto so se investitorji šele po vsetitvi soočili s težavami, ki jih navajate, kot tudi s previsokimi stroški ogrevanja. V letu 2010 je spremenjeni Pravilnik o učinkoviti rabi energije prinesel višje zahteve, ki pa so se dokončno uveljavile tudi zaradi spodbud, ki jih tudi za **novogradnje** ponuja Eko sklad. Ozaveščenost in zahteve investitorjev so danes višje, zato verjamem, da je danes kakovost gradnje višja.«

KONKRETNI IZRAČUNI

Ali lahko konkretno pojasniva, kaj pomeni na primer 60 kWh/m²? In kaj to pomeni finančno za kvadratni meter posameznega energenta. Konkretno zato, da ljudem prikažemo, kje so vzroki za ekstremno visoke račune za ogrevanje.

»Glede na energent lahko stroške ovrednotimo takole: ekstra lahko kurilno olje 6,6 evra/m² na leto, UNP 8,4 evra/m² na leto, zemeljski plin 4,8 evra/m² letno, lesni peleti 3,0 evra/m² letno, polena 2,4 evra/m² na leto in električna (toplotna črpalka) 2,4 evra/m² letno. V preračunu so upoštevani povprečne prodajne cene energentov (januar 2013) in povprečen izkoristek kurilnih naprav.«

Zaradi investicije je ob obnovi pogosta postopnost. Minulo leto je država sprožila prvi ukrep, to je obvezno delitev stroškov za ogrevanje po dejanski porabi. Vgrajevati so se začeli termostatski ventili, hkrati pa se okna manj odpirajo. Pustiva prezračevanje, čeprav je redno prezračevanje nujno. Kateri so ukrepi, ki bi jih bilo treba v energijsko potratnem objektu čim prej izpeljati? V bistvu je potreben zelo podroben načrt.

»Kot ste omenili, lahko uvedba delilnikov toplote v večstanovanjskih objektih in plačevanje po dejanski porabi prinese prve prihranke. Regulacija ogrevanja in termostatski ventili so prav tako mehkejši in cenejši ukrep, ki nam pomaga imeti rabo energije bolj pod nadzorom. Vsi drugi ukrepi so finančno kot tudi izvajalsko zahtevnejši. Fno najpomembnejših pravil je, da najprej poskrbimo za zmanjšanje rabe energije z ukrepi na ovojju stavbe – streha, okna, fasada. Ko so ti ukrepi izvedeni, je čas, da investiramo v novo kurilno/ogrevalno opremo, ki je ustrezno manjše moči in tako ponuja boljši izkoristek energentov. Ukrepi zagotavljanja obnovljivih virov energije sledijo po tem.«

Bi sami najprej izolirali podstrešje, ker je to najcenejše?

»Seveda lahko začnemo na podstrešju ali pa z izolacijo stropov v kleti. Tovrstne rešitve prinašajo prihranke ob relativno nizkem finančnem vložku. Namestitev izolacije na zadnji plošči neogrevanega podstrešja je relativno enostavna in cenovno ugodna rešitev, podobno velja tudi za strop kleti. Največji prihranki pa se generirajo ob izoliranju fasade. Po podatkih Gradbenega inštituta ZRMK lahko pri enodružinskih hišah dosežemo prihranke celo do 40 odstotkov, pri večstanovanjskih pa do 35 odstotkov. Glede na prihranke in na izvedbeno tehnologijo je smiselno v paketu narediti zamenjavo oken in fasade. Sledijo preostali ukrepi na ovojju, nato pa ogrevalna tehnika in obnovljivi viri.«

Kako naj nekdo v večstanovanjski zgradbi sploh ve, da je stavba slabo izolirana?

»Prav gotovo je prvi signal visok račun za ogrevanje pozimi, poleg tega pregrevanje stanovanja v poletnih mesecih. Navadno se stanovalci srečujejo še s pojavom plesni na podhlajenih področjih – toplotnih mostovih. Kot že omenjeno znaša povprečna raba energije v slovenskih starejših stavbah približno 170 kWh/m². Če kot energent